

ODD MOLVIK
Molvikavegen 532
5993 OSTEREIDET

Saksbehandlar, innvalstelefon
Øyvind Vatshelle, 55572178

Alver - erstatning for avlingssvikt - vekstgruppe frukt - Odd Molvik

Vedtak

Føretaket Odd Molvik får ei erstatning på kr 20.329,- etter avlingssvikt i frukt i 2020. Erstatninga blir overført til din konto om kort tid.

Klagerett

De kan klage på vedtaket innan 3 veker etter at de fekk dette brevet. Ei eventuell klage skal sendast til Statsforvaltaren. Dersom Statsforvaltaren ikkje tek klaga til følge, vert klaga handsama vidare av Landbruksdirektoratet. Klaga bør vera grunnigitt, jfr. § 32 i forvaltningslova.

Ta kontakt med Statsforvaltaren dersom det er trong om meir informasjon om klageretten og framgangsmåten kring ei klage.

Sakshandsaming

Vi viser til søknaden din om erstatning for avlingssvikt i frukt for 2020.

Regelverk

Søknaden er handsama etter *Forskrift om erstatning ved produksjonssvikt i plante- og honningproduksjon (erstatningsforskrifta)* (FOR 2012-01-17 nr 56) og *Forskrift om satser for og beregning av erstatning ved produksjonssvikt i plante- og honningproduksjon (sats- og beregningsforskrifta)* (FOR 2018-08-01-nr 1215) og Rundskriv 30/2020 frå Landbruksdirektoratet.

Forskriftene seier m.a.

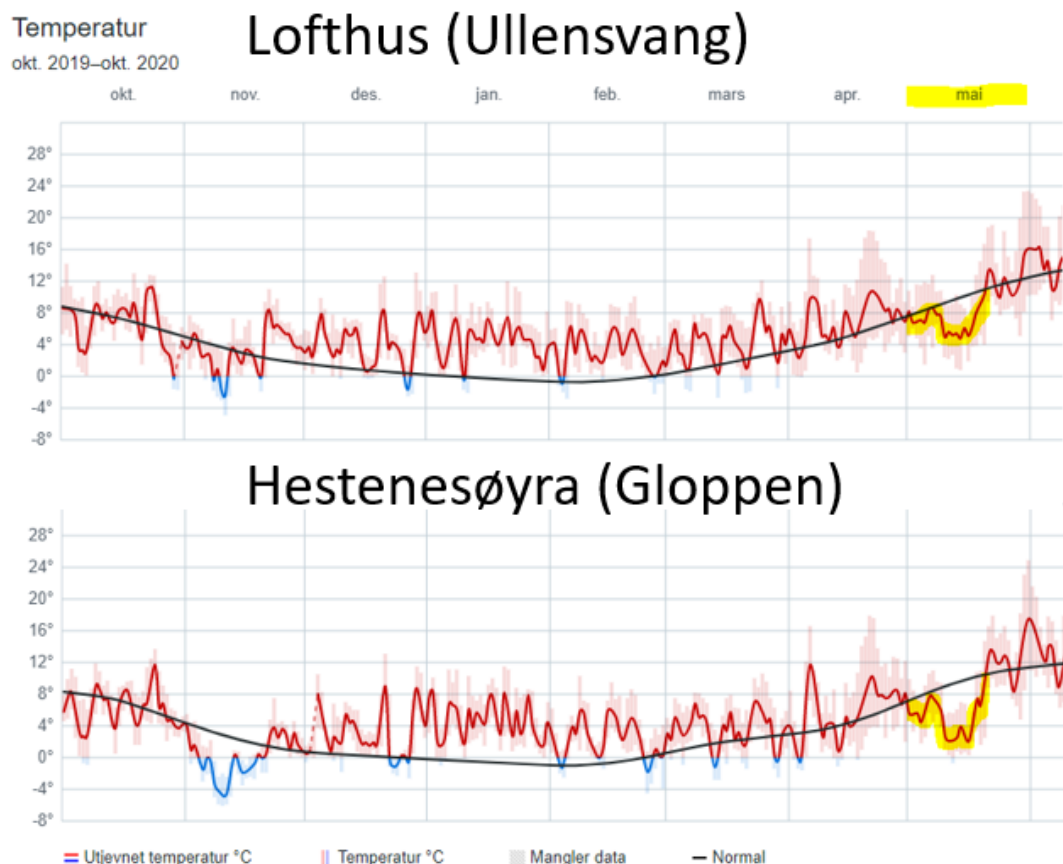
- Formålet med ordninga er å **reduere** det økonomiske tapet som oppstår ved produksjonssvikt som kjem av klimatiske forhold som det ikkje er mogleg å sikre seg mot (§ 1, erstatningsforskrifta).
- Det vert gjeve erstatning til svikt i avling på rot av mat- og fôrvekster i forhold til gjennomsnittsavling i vekstgruppa (§3, erstatningsforskrifta).
- Det vert berre gjeve erstatning for produksjonssvikt større enn **eigenrisikoen på 30 prosent** av gjennomsnittsproduksjon per vekstgruppe. Utrekna erstatning under kr 5 000,- og over kr 2 000 000,- kroner vert ikkje utbetalt (§6, erstatningsforskrifta).
- Heile eller deler av erstatninga eller tilskotet kan bli avkorta dersom føretaket ikkje har drive på ein fagleg forsvarleg måte og har gjort det som normalt vert forventa for å førebygge tap (§9, erstatningsforskrifta).

- Dei faste satsane for erstatning av konsumfrukt av eple, pære, plommer og moreller er høvevis 17, 15, 29, og 59 kroner per kilo. Satsen for eple og pære til press er 7 kroner per kilo (§13, sats- og berekningsforskrifta). Det blir ikkje teke omsyn til at produsentar kan oppnå høgare salsverdi til dømes ved direktesal. Erstatningsutrekninga blir **rekna samla for alle fruktslag** på føretaket. Ei god epleavling på bruket kan til dømes redusere utbetalinga etter ei dårleg plummeavling.
- Det skal trekkast for sparte haustekostnader ved klimabetinga avlingssvikt, når ein nyttar innleigd haustehjelp (§5, sats- og berekningsforskrifta).
- Forventa avling vert vanlegvis berekna på grunnlag av gjennomsnittsavlinga dei siste 5 åra (sjå under). I visse høve kan Statsforvaltaren skjønsmessig fastsette gjennomsnittsavling med utgangspunkt i avlingsnivået for samanliknbare føretak i området. Dette gjeld til dømes for føretak i etableringsfasen som manglar avlingshistorikk.

Klimatiske tilhøve som gav skade

Vinteren 2020 var uvanleg mild med høge temperaturar frå desember til mars i Vestland fylke. Figur 1 viser temperaturane frå oktober 2019 til og med mai 2020 for to målestasjonar, Lofthus i Hardanger og Hestenesøyra i Nordfjord. Den svarte linja er normaltemperatur, den raude/blå er døgnmiddeltemperatur og søylene viser temperaturvariasjonen kvar dag. Berre ved nokre få høve var temperaturen under null grader gjennom vinteren. I slutten av april steig temperaturen, og på dagtid kom den godt over 15 grader. Dette sette fart på bløminga. Så vart det kaldt midt i bløminga i byrjinga av mai. Dette er merka med gult i figuren.

Figur 1. Temperaturar for to dyrkingsområde (Nordfjord og Hardanger) frå oktober 2019 til og med mai 2020.

Fysiologisk førte den milde vinteren til tidleg aktivitet i knoppene på frukttrær, og grøn spiss-stadiet vart nådd uvanleg tidleg. Bløminga byrja dermed tidleg, straks temperaturane steig i april. Morellane først, følgd av plommer og eple. Då morellbløminga var på hell og plommene var i full blom, etablerte det seg eit versystem med kaldluft over Sør-Noreg. Då opplevde dei fleste i Vestland at snøen la seg i frukthagane i bløminga, og perioden med kulde vart diverre langvarig. Fleire stadar kraup gradestokken under null. Kaldt ver i bløminga er svært ugunstig for den fysiologiske utviklinga til blomane. Pollen- og nektarproduksjon vert hemma eller stoppar opp, og spireevna til pollenet og pollenslangeveksten vert sterkt redusert. Levetida til eggcella i blomen er kort og den frys lett. Dermed vert fruktsettinga under slike høve svært dårleg. Særleg råka det kalde veret fruktsettinga i plomme. I skadeåret 2020 har vi fått den største klimarelaterte avlingssvikten i plomme etter årtusenskiftet, men også morellar og eple har blitt negativt påverka.

Andre tilhøve som gav skade i 2020

I eple har mange også opplevd store angrep av rognebærmøll og andelen konsumeple har difor blitt vesentleg redusert. Erstatningsordninga dekkjer ikkje kvalitetstap som følge av rognebærmøllangrep.

Klimaprosent

Det er berre avlingstap som er klimabetinga som kan erstattast etter erstatningsordninga. Insekt- og soppskade, knopptap på grunn av dompap med meir, gjev ikkje rett til erstatning, og slik skade vil medføre redusert klimaprosent. Der avlingstala viser stor andel eple til press samanlikna med tidlegare år på føretaket, vurderer vi at noko av dette skuldast rognebærmøll, og vi har redusert klimaprosenten for eple klasse 1. Vi vurderer likevel at rognebærmøll har betydd mindre når det òg er kraftig tap i totalavling, samla for klasse 1 og press. Der avlingstala viser tydeleg vekselbæring eller svært stort avlingsuttak året før skadeåret, kan klimaprosenten òg verte redusert.

Utrekning av erstatningsbeløp

Ved berekning av gjennomsnittsavling legg vi til grunn dokumentert eller berekna avling for fem av dei siste seks åra før skadeåret. Du kan då sjølv avgjere det eine året som ikkje skal vere med. Som grunnlag for berekninga har vi nytta avlingstala frå produksjonstilskot eller som du har levert dokumentasjon for. Forskrifta krev at vi nyttar arealtala frå søknad om produksjonstilskot. Det vert teke omsyn til areal som ikkje er i bæring (sjå s. 24 i rundskrivet for berekningdetaljar). For åra 2014 – 2019 har vi gått ut frå at det ikkje er noko areal ute av bæring dersom det ikkje er oppgitt i søknaden. Vi reknar med at nye fruktplantingar kjem i bæring den 3. vekstsesongen etter planting når trær er planta som pisk, og den 2. vekstsesongen når dei er planta som greina tre, med mindre søkjaren har dokumentert særlege grunnar til seinare bæring.

Areal- og avlingstal som er lagt til grunn i berekninga er:

Namn **Odd Molvik**
Dårlegaste år **2016**

EPLE KL. 1	Totalt areal	ikkje i bæring	Areal i bæring	Total avling
År	(dekar)	(dekar)	(dekar)	(kg)
2014	1	0	1	568
2015	1	0	1	304
2017	1	0	1	372
2018	1	0	1	583
2019	1	0	1	473
2020	1	0	1	-

PLOMME	Totalt areal	ikkje i bæring	Areal i bæring	Total avling
År	(dekar)	(dekar)	(dekar)	(kg)
2014	3	0	3	732
2015	3	0	3	777
2017	3	0	3	880
2018	3	0	3	1 098
2019	3	0	3	1 404
2020	3	0	3	97

Forventa avling i 2020 for aktuelle fruktslag er rekna ut ved å multiplisere produksjonsarealet i 2020 med forventa avling per dekar, og resultatet er synt i tabellen *Erstatningsberekning*.

Reduserte haustekostnader

Redusert avling gjev også mindre arbeid med haustinga. Det blir ikkje trekt for sparte haustekostnader på føretak som normalt gjennomfører alt haustearbeidet med eiga arbeidskraft. For føretak som leiger inn plukkehjelp nyttar vi faste satsar for sparte haustekostnader. Desse er sett lågt då mindre avling også gjev lågare plukkeeffektivitet. Sparte haustekostnader blir berre trekt for den delen av avlinga som blir erstatta. For føretaket ditt har det ikkje blitt rekna innleigd haustehjelp i normale år.

	Eple	Pære	Morell	Plomme
Sparte hauste- kostnader (kr/kg)	0,91 kr/kg	0,76 kr/kg	10,07 kr/kg	3,63 kr/kg

Dermed får vi følgande berekning av avlingssvikt:

Erstatningsberekning

Vekst	Epler	Plommer
Forventet avling (kg) i skadeåret (Gjs- avling x areal i skadeåret)	460	978
Trekk 30% egenrisiko, kg	138	293
Trekk avling i skadeåret, kg	0	97
Avlingssvikt i skadeåret, kg	-322	-588
Avlingssvikt som skyldes klima i %	60	100
Andel avlingssvikt som kan erstattes. Beregningsgrunnlag, kg	-193.2	-587.75
Sats for veksten, kr pr kg	17	29
Andel avlingssvikt som kan erstattes. Beregningsgrunnlag, kr	-3284	-17045
Sparte høstekostnader	0	0
Avlingssvikt fratrukket sparte høstekostnader, kr	-3284	-17045

Minusteikn framfor talet for avlingssvikt i tabellen viser at det er berekna avlingssvikt. Når det ikkje er berekna avlingssvikt står talet utan minusteikn.

Samla erstatningsgrunnlag, kr: 20.329,-.

Vi gjer merksam på at feil opplysningar gitt av søkaren og/eller mangel på opplysningar frå søkaren og/eller for mykje utbetalt forskot eller erstatning kan vera grunnlag for at delar av eller heile summen kan krevjast betalt attende eller trekkjast i andre landbrukstilskot.

Med helsing

Bjørn Harald Haugsvær
assisterande landbruksdirektør

Øyvind Vatshelle
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Alver kommune Postboks 4 5906 FREKHAUG